

[Knud Lind]

bejder i pagt med naturen og på det naturlige miljøes præmisser, dvs. ved hjælp af planternes fotosyntese.

Rodzonomethoden har mange fordele. Et rodzoneanlæg kræver færre anlægsudgifter, i mange tilfælde findes rørskoven i naturen i forvejen. Der vil som regel ikke være de store udgifter til jordkøb, da man ofte kan anvende ubrugelige vådområder. Driftsudgifterne er lave, idet naturen klarer nedbrydningsprocesserne selv, uden at der skal tilføres teknisk energi i form af el.

Rodzomeanlæggene kan få en meget høj virkningsgrad, især om sommeren, da rodzoneanlæggene ofte vil være overdimensionerede i forhold til de dyre kunstige anlæg.

Rodzomeanlæg har en naturlig udvidelsesmulighed i fjorde og bugter, som er afhængige af udledningerne af kvælstof. Rodzomeanlæggene virker også om vinteren, men man må påregne, at rensningseffekten kan gå ned med ca. 20 pct. Denne nedgangseffekt kan man tage højde for ved at dimensionere rodzomeanlægget således, at rensningskapaciteten er udregnet på grundlag af vinterforholdene. Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at selv de dyreste mekaniske anlæg har en nedgang i rensningseffekten om vinteren og også under stærke regnskyl.

I et naturskabt rodzomeanlæg er rodzonenettet fuldt udviklet fra starten, og det har uden tvivl den helt ideale gennemstrømningsmodstand. Rødderne i tagrørskoven giver en naturlig iltning af de underliggende sand- og jordlag. Naturlige rørskove ændrer ikke på landskabets karakter, men de fremmer til gengæld dyre- og fuglelivet, og så gør de havet omkring Danmark rent på en billig og naturlig måde.

Rodzomeanlæggets værste fjende er den kritik, som de rådgivende miljøteknikere og ingeniørfirmaer kun tænker på i deres stille sind, men aldrig udtaler højt. Rodzomeanlæg er ganske enkelt for simpelt og for billigt både i anlæg og drift. Der er ikke det helt store ingeniørarbejde i at lave et rodzomeanlæg, og det kræver heller ikke de dyre, energiforbrugende maskiner, som findes i de mekaniske anlæg. Rodzomeanlægget kræver kun opslemning og regulering af vandet fra vores bække og åer ved havudløbet.

Jeg vil bestemt ikke her stå og postulere, at rodzomeanlæg er helt problemfri. Et af de pro-

blemer, vi støder på i forbindelse med rodzoneanlæg, er, at vand har det med at danne små kanaler og dermed løbe ad den nærmeste vej ud til havet. Det kan nedsætte rensningseffekten, men problemet mener jeg ikke er uløseligt.

Et andet spørgsmål er: Hvor meget fosfor binder et rodzomeanlæg, og hvad skal man gøre med den fosfor? Det kan være, at ministeren kan svare på dette spørgsmål. Man hører ofte den kritik, at rodzomeanlæg vil kunne skade grundvandet. De rodzomeanlæg, som vil ligge ved åløbenes udmunding i havet, vil ikke have betydning for drikkevandet, idet grundvandet helt ude ved havet ofte i forvejen er alt for saltholdigt til, at det kan bruges som drikkevand.

For så vidt angår de kunstige rodzomeanlæg inde på selve landjorden, kan der komme en fordyrelse i form af en membran. Det vil dog stadig væk være billigere end de kostbare cementbassiner, som man anlægger i forbindelse med mekaniske anlæg.

Der er selvfølgelig nogle områder, hvor rodzomeanlæg ikke vil være sagen – jeg tænker her på rensning af stærkt forurenede industrispildevand – men det vil et biologisk rensningsanlæg heller ikke.

Uanset hvordan man vender og drejer miljøproblemet, så mener jeg, at man bør tage rodzomeanlægget alvorligt. Jeg mener, at rodzomeanlæg bør komme på tale i forbindelse med rensning af spildevand fra landsbyer, ikke mindst ved rensning og udledning fra landbrugets markdræn, som i de fleste tilfælde ender i bække og åer og dermed i sidste instans i havet.

Jeg skal på Fremskridtspartiets vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget udtrykker sin utilfredshed med den urimelige miljøhætz, som dansk landbrug har været udsat for, og udtrykker ønske om, at vandmiljøplanen stilles i bero til 1. oktober 1993 i forhold til landbruget, skovbruget og gartnerierne.

Derudover pålægger Folketinget miljøministeren at standse planerne vedrørende Skjern Å.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 5).